

HET GELUK VAN EEN WIJNGAARD

María Dueñas

Het geluk van een wijngaard

Vertaald uit het Spaans
door Nadia Ramer

De vertaalster ontving voor deze vertaling een projectsubsidie
van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Eerste druk 2016
Vierde druk 2019

Oorspronkelijke titel *La Templanza*

© Misorum, S.L., 2015

© Nederlandse vertaling Nadia Ramer /

Uitgeverij Wereldbibliotheek 2016

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp Karin van der Meer

Omslagbeeld (achtergrond) © Lars van de Goor

Omslagbeeld (vrouw met hoed) © Arcangel / Joana Kruse

NUR 302

ISBN 978 90 284 2799 0

www.wereldbibliotheek.nl

*Voor mijn vader, Pablo Dueñas Samper,
die weet van mijnen en houdt van wijnen*

I

MEXICO-STAD

I

Wat gaat er door het hoofd, door het lijf van een man die gewend is geraakt aan succes wanneer op een middag in september zijn grootste angst wordt bewaarheid?

Hij sprak geen onvertogen woord, maakte geen enkel gebaar. Er trok slechts vluchtig een onzichtbare rilling langs zijn rug, omhoog tot in zijn kruin en omlaag tot in zijn tenen. Maar er veranderde niets aan zijn houding toen hij zijn voorgevoelens bevestigd zag. Hij bleef onbewogen zitten, met één hand op het robuuste notenhouten bureau en zijn blik strak gevestigd op de brengsters van het slechte nieuws: op hun bleke, vermoeide gezichten, op hun sombere rouwkleding.

‘Drinkt u rustig uw chocolade op, dames. Het spijt me dat ik u deze overlast heb bezorgd, ik stel het zeer op prijs dat u mij persoonlijk op de hoogte bent komen brengen.’

Toen de tolk een voor een zijn woorden had vertaald, gehoorzaamden de bezoeksters ogenblikkelijk, alsof het een bevel was geweest. Het Amerikaanse gezantschap had deze tussenpersoon gestuurd, zodat de twee uitgeputte vrouwen, die de taal niet machtig waren, zich verstaanbaar konden maken en hun missie konden volbrengen.

Met onmiskenbare tegenzin brachten ze beiden het kopje naar hun mond. Waarschijnlijk uit beleefdheid. Om hem niet te grieven. Maar de koekjes van de nonnen uit het San Bernardo-klooster lieten ze liggen, en hij drong niet aan. Terwijl de vrouwen overduidelijk slecht op hun gemak van de dikke drank nipten, sloop een stilte die geen volledige stilte was als een reptiel het vertrek binnen: ze glipte over de geglazuurde vloertegels en langs het behang, gleed

over de meubels van Europese makelij en tussen de landschappen en stilleven door.

De tolk, een melkmuil van een jaar of twintig, hield zijn zweterige handen ineengestremd ter hoogte van zijn kruis en vroeg zich af wat hij hier in godsnaam deed. Ondertussen was de lucht vervuld van geluid. Van de patio beneden steeg herrie op: de bedienden, die de plavuizen schoonspoelden met laurierwater. Door het smeedijzeren traliewerk van de ramen aan de straatkant kwam het geklepper van ezel- en paardenhoeven, het geweeklaag van schorem dat om een aalmoes vroeg en de roep van de straatverkoper op de hoek, die monotoon zijn waren aanpreeft: zoete pasteitjes, tortilla's met gestremde melk, guavegelei en zoete maïsbroodjes.

De twee dames drukten de netjes gestreken fijn linnen servetten tegen hun lippen, de klok luidde half zes. En daarna wisten ze niet hoe verder.

De heer des huizes verbrak de gespannen stilte.

'Mag ik zo vrij zijn u hier onder te brengen voor de nacht alvorens u de terugreis aanvangt?'

'Hartelijk dank, meneer,' antwoordden ze bijna als uit één mond. 'Maar we hebben al een kamer gereserveerd in een herberg die ons door het gezantschap is aangeraden.'

'Santos!'

Hoewel deze uitroep niet voor hen was bedoeld, schrokken ze allebei van zijn rauwe, harde stemgeluid.

'Zeg tegen Laureano dat hij deze dames helpt met hun bagage en ze naar hotel Iturbide brengt; hun uitgaven zijn voor mijn rekening. En daarna ga je op zoek naar Andrade, onderbreekt zijn domino-partij en zegt dat hij zo snel mogelijk hier moet komen.'

De bediende, een jongen met een bronskleurige huid, reageerde op deze bevelen met een eenvoudig 'Tot uw orders, baas', alsof hij niet zojuist aan de andere kant van de deur, met zijn oor tegen het hout gedrukt, had vernomen dat de carrière van Mauro Larrea, de vermogende zilvermijnexploitant, voortijdig tot een einde was gekomen.

De vrouwen stonden op en lieten hun rokken ritselen als de vleugels van een onheilspellende raaf. Na de bediende waren zij de eersten om de kamer te verruilen voor de frisse galerij. Degene die zich had voorgesteld als de zus ging voorop; degene die zich had

voorgesteld als de weduwe volgde haar. Wat achterbleef waren de papieren die ze hadden meegebracht, de documenten waarin zwart op wit de juistheid van zijn voorgevoel werd aangetoond. Toen ook de tolk aanstalten maakte om te vertrekken, hield de heer des huizes hem tegen.

Gedecideerd legde hij zijn grote, knoestige, ruwe, nog altijd krachtige hand tegen de borst van de Amerikaan, als iemand die goed is in bevelen geven en weet dat hij gehoorzaamd zal worden.

‘Een momentje alstublieft, jongeman.’

De jongeman had amper tijd om te slikken.

‘Samuelson zei u dat u heette, nietwaar?’

‘Inderdaad, meneer.’

‘Heel goed, Samuelson,’ zei hij terwijl hij zijn stem liet dalen. ‘Ik hoef u niet te vertellen dat dit een zeer vertrouwelijk gesprek was. Eén woord hierover tegen wie dan ook en ik zal er persoonlijk voor zorgen dat u volgende week wordt uitgezet en in uw eigen land voor militaire dienst wordt opgeroepen. Waar komt u precies vandaan, vriend?’

‘Uit Hartford, Connecticut, meneer Larrea.’

‘Dat komt goed uit. Dan kunt u de yankees helpen om eindelijk eens die verdomde oorlog tegen de Confederatie te winnen.’

Toen hij dacht dat ze het portaal moesten hebben bereikt, schoof hij met zijn vingers een hoekje van het zware gordijn voor een van de balkons opzij en zag de twee schoonzusters het huis verlaten en in zijn berline stappen. Laureano, zijn koetsier, spoorde de merries aan en die zetten er energiek de pas in, hun weg zoekend tussen respectabele voorbijgangers, in lompen gehulde schepsels zonder schoenen of sandalen en tientallen indianen met bontgekleurde doeken om de schouders, die in een kakofonie van stemmen riepen wat ze te koop hadden: reuzel en kleden uit Puebla, gezouten vlees, avocado’s, fruitdranken in alle smaken en wassen figuurtjes van het kindeke Jezus. Toen hij zich ervan verzekerd had dat de koets was afgeslagen naar de calle de las Damas, draaide hij zich om. Hij wist dat het nog minstens een half uur zou duren voordat Elías Andrade, zijn zaakgelastigde, er zou zijn. En er was maar één ding dat hij in de tussentijd wilde doen.

Onderweg van het ene vertrek naar het andere trok Mauro Larrea zonder op of om te kijken met wilde gebaren zijn jasje uit. Ver-

volgens deed hij met een paar ferme rukken zijn stropdas losser, maakte zijn manchetknopen open en stroopte de mouwen van zijn batisten overhemd op tot boven zijn ellebogen. Toen hij met blote onderarmen en vrije hals zijn bestemming had bereikt, ademde hij krachtig in en gaf een draai aan het rouletteachtige meubel waarin de keus stonden.

‘Jezus Christus,’ mompelde hij.

Wie had gedacht dat hij die ene zou kiezen? Er zaten keus bij die veel nieuwer waren, geraffineerder en kostbaarder, in de loop der jaren verzameld als tastbaar bewijs van zijn onstuitbare weg naar de top. Exemplaren die beter in de hand lagen en waarvan het gewicht precies goed verdeeld was. En toch maakte hij die namiddag die zijn leven overhoopgooide en waarvan het licht nu langzaam uitdoofde – de bedienden waren al begonnen met het aansteken van de olielampen en kaarsen in alle hoeken van zijn grote huis –, terwijl de straten nog bruisten van leven en het losgeslagen land zich nog altijd niet liet besturen, verward als het was in schijnbaar eindeloze twisten – toch maakte hij die middag een keuze die niet voor de hand lag. Ogenschijnlijk zonder logica, zonder reden koos hij de oude eenvoudige keu die hem verbond met zijn verleden en hij maakte zich op om als een dolleman aan de biljarttafel zijn demonen te bevechten.

De minuten verstreken terwijl hij met onverbiddelijke efficiëntie zijn stoten uitvoerde. De ene na de andere, achter elkaar door, waarbij slechts het doffe geluid te horen was van de ballen die de banden raakten en het droge getik van ivoor op ivoor. De situatie inschatten, berekeningen maken en een beslissing nemen, zo had hij dat altijd gedaan. Of bijna altijd.

Toen hoorde hij vanuit de deuropening achter zich een stem.

‘Het belooft niet veel goeds dat ik je met die keu in de handen zie.’

Hij speelde verder alsof hij niets had gehoord: behendig en trefzeker maakte hij zijn stoten, en iedere keer kromden zijn vingers zich weer in een stevige ring om de keu, waarbij aan zijn linkerhand twee vingers opvielen waarvan de toppen beschadigd waren, en een donker litteken dat vanaf de duimwortel richting zijn pols omhoogliep. Oorlogswonden, zei hij altijd schertsend. Overgehouden aan zijn weg door het binnenste van de aarde.

Maar hij had de stem van zijn zaakgelastigde natuurlijk wel ge-

hoord, het melodieuze timbre van die rijzige man met zijn schitterende verlopen elegantie, achter wiens schedel, die zo glad was als een rivierkei, een schrandere, levendige geest schuilging. Elías Andrade was behalve degene die waakte over zijn financiën en belangen ook zijn allerbeste vriend: de oudere broer die hij nooit had gehad, de stem van zijn geweten wanneer hij werd meegezogen in de hectiek van alledag en niet de kalmte bezat om verstandig te kunnen denken en handelen.

Mauro Larrea boog zich lenig over de speeltafel, stootte een laatste keer voluit en besloot dat zijn solopartij was afgelopen. Toen zette hij de keu terug en draaide zich rustig om naar degene die zojuist was binnengekomen.

Ze keken elkaar recht in de ogen, net als al die andere keren. Goede of slechte tijden – zo waren ze dat gewend. Op de man af. Zonder uitvluchten.

‘Ik ben geruïneerd, vriend.’

Zijn vertrouwensman kneep zijn ogen dicht, maar zei niets terug. Hij haalde eenvoudigweg een zakdoek tevoorschijn en veegde daarmee zijn voorhoofd af. Hij was gaan zweten.

In afwachting van een reactie tilde Larrea de deksel van een doos met rookwaren en pakte er twee sigaren uit. Ze gebruikten een zilveren aansteker en de lucht vulde zich met rook; toen pas reageerde zijn zaakgelastigde op het verschrikkelijke nieuws.

‘Zeg maar dag tegen de Drie Manen.’

‘Zeg maar dag tegen alles. Alles is in één keer naar de klote.’

Zoals te verwachten viel van iemand die zich tussen twee werelden bevond, gebruikte hij soms krachttermen in het Spaans van Spanje en klonk hij andere keren juist als een rasechte Mexicaan. Het was al vijftig jaar geleden dat hij was aangekomen in wat ooit het onderkoninkrijk Nieuw-Spanje heette maar toen al na een lange, pijnlijke onafhankelijkheidsstrijd een jonge republiek was geworden. In die tijd liep hij rond met een verwond hart, een dubbele verantwoordelijkheid waarvan hij zich onmogelijk kon ontdoen en de nijpende noodzaak om te overleven. Niets wees erop dat zijn weg zich zou kruisen met die van Elías Andrade, de laatste telg uit een zeer oud en eerbiedwaardig maar sinds de ondergang van de kolonie verarmd Mexicaans geslacht. Maar zoals wel vaker het geval is, deed de wind van het toeval zijn werk en kwamen de twee mannen

elkaar tegen in het miserabele dranklokaal van een mijnwerkerskamp in Real de Catorce, toen de zaken van Larrea, die zo'n twaalf jaar jonger was, op het punt stonden een hoge vlucht te nemen en de ambities van Andrade, die dus evenveel jaren ouder was, niet dieper konden zinken. En ondanks de ontelbare hoogte- en dieptepunten die ze samen beleefden, de nederlagen en de triomfen, de vreugde en het verdriet die het lot op hun weg plaatste, zouden ze nooit meer van elkaar scheiden.

‘Heeft die yank je bedonderd?’

‘Erger nog: hij is dood.’

De opgetrokken wenkbrauw van Andrade was als het boogje van een vraagteken.

‘Hij is in de slag bij Manassas door de Zuiderlingen om zeep geholpen. Zijn vrouw en zijn zus zijn uit Philadelphia overgekomen om het me te vertellen. Dat was zijn laatste wens.’

‘En de machines?’

‘Die zijn door zijn eigen handelspartners geconfisqueerd voor gebruik in de steenkoolmijnen van de Lackawanna-vallei.’

‘We hadden ze helemaal afbetaald...’ prevelde Andrade perplex.

‘Tot en met het laatste schroefje, we moesten wel. Maar er is niet één onderdeel verscheept.’

Andrade liep zonder een woord te zeggen naar een van de balkons en zette de deuren wagenwijd open, wellicht in de ijdele hoop dat wat hij zojuist had gehoord kon worden weggeblazen door een zuchtje wind. Maar van de straat kwamen alleen de gebruikelijke geluiden: het onophoudelijke gejakker van wat tot enkele tientallen jaren geleden de belangrijkste metropool van Noord- en Zuid-Amerika was geweest. De rijkste, de machtigste: het oude Tenochtitlan.

‘Ik heb je gewaarschuwd,’ bromde hij terwijl zijn blik zich verloor in de drukte beneden op straat.

Een lange trek van zijn sigaar was Mauro Larrea's enige reactie.

‘Ik heb je toch gezegd dat het veel te gewaagd was om die mijn opnieuw te willen ontginnen, ik heb je gezegd dat je die duivelse licentie niet moest najagen, dat je niet zo belachelijk veel geld moest investeren in buitenlandse machines, dat je investeerders moest zoeken om het risico te delen... Dat je dat verdomde plan uit je hoofd moest zetten.’

In de buurt van de kathedraal klonk een flinke knal, er was een

straatruzie te horen tussen twee koetsiers en het gehinnik van een lastdier. Zwijgend blies hij de sigarenrook uit.

‘Ik heb wel honderd keer gezegd dat het nergens voor nodig was om zo veel op het spel te zetten,’ ging Andrade op steeds scherpe toon verder. ‘En toch moest je in weerwil van mijn advies en het minste beetje gezond verstand per se alles vergokken: de hacienda in Tacubaya hypothekeren en de hacienda’s in de gemeente Coyoacán verkopen, samen met de veeboerderijen in San Antonio Coapa, de pakhuizen in de calle Sepulcro, de boomgaarden in Chapingo en de erven naast de Santa Catarina Mártir-kerk.’

Andrade gooide de hele inventaris van Mauro Larrea’s landgoederen en bezittingen eruit alsof hij gal spuugde, en daarna was de rest aan de beurt.

‘En dan heb je ook nog eens al je aandelen, staatsobligaties en waardepapieren weggedaan. Alles wat van jou was, heb je op het spel gezet, en alsof dat niet genoeg was, ben je ook nog enorme schulden aangegaan. En nu weet ik bij god niet hoe je denkt dat we de ramp gaan afwenden die ons boven het hoofd hangt.’

Eindelijk onderbrak Mauro Larrea hem.

‘We zijn niet álles kwijt...’

Hij spreidde zijn armen alsof hij de vier muren van de biljartkamer wilde omvatten, en ze reikten voorbij die muren, naar plafonds, patio’s, trappen en galerijen.

‘Haal het niet in je hoofd!’ brulde Andrade, die met twee handen naar zijn kale hoofd greep.

‘We hebben kapitaal nodig om allereerst de meest nijpende schulden te voldoen en me vervolgens weer op weg te helpen.’

Alsof hij een spook had gezien, zo’n schrik viel er te lezen op het gezicht van zijn zaakgelastigde.

‘Op weg waarheen?’

‘Dat weet ik nog niet, het enige wat ik weet is dat ik weg moet gaan. Er zit niets anders op, makker. Hier maak ik geen kans meer: ik kan hier onmogelijk opnieuw beginnen.’

‘Wacht,’ zei Andrade met klem, in een poging hem af te remmen. ‘Wacht alsjeblieft. Eerst moeten we de schade in kaart brengen, misschien kunnen we een tijdje de schijn ophouden terwijl ik hier en daar brandjes blus en onderhandel met de schuldeisers.’

‘Jij weet net zo goed als ik dat we op die manier niets gaan berei-

ken. Dat je aan het eind van de rekening onder aan de balans alleen maar ellende zult tegenkomen.’

‘Bedaar, Mauro; beheers je. Doe niets overhaast, en zet vooral dit huis niet op het spel. Het is het enige wat je nog overhebt, het enige waarmee je misschien kunt doen alsof alles nog bij het oude is.’

Hij had het over het indrukwekkende koloniale herenhuis in de calle de San Felipe Neri, het oude barokke paleis dat Mauro Larrea had gekocht van de nazaten van de eerste graaf van Regla, ooit de grootste mijnexploitant van het onderkoninkrijk; het was dit huis dat hem op de hoogste treden van de sociale ladder plaatste. Het was het enige wat hij niet op het spel had gezet om de monsterlijk grote hoeveelheid geld bij elkaar te krijgen die nodig was voor het tot leven wekken van de mijn de Drie Manen; het enige wat over was van zijn met de jaren vergaarde vermogen. Ze wisten allebei hoeveel dit huis waard was, en dan ging het niet zozeer om de materiële waarde ervan: op de pijlers van dit paleis was – nu nog in wankel evenwicht – zijn publieke waardigheid geschraagd. Als hij het behield werden hem hoon en vernedering bespaard; als hij het kwijt raakte, was hij in de ogen van de hele hoofdstad een mislukkeling.

Tussen de twee mannen drong zich een stroperige stilte. De twee vrienden die vroeger het geluk aan hun zijde hadden gehad, die successen hadden gevierd, alom bewonderd en gerespecteerd werden en ook hun uiterlijk mee hadden, keken elkaar nu aan als drenkelingen die in een storm op zee door één verraderlijke golf plotseling in het koude water waren beland.

‘Je bent een onmogelijke idioot geweest,’ begon Andrade uiteindelijk weer, alsof het steeds opnieuw uitspreken van zijn gedachten zou helpen de scherpe kantjes van de situatie af te halen.

‘Dat vond je ook toen ik je vertelde hoe ik was begonnen met de Elvira. En met de Santa Clara. En met de Overvloed én met de Weelde. En in al die mijnen heb ik uiteindelijk een rijke ertsader gevonden en tonnen zilver gedolven.’

‘Maar toen was je een arme sloeber van nog geen dertig en zat je in een gat aan het einde van de wereld! Dan kun je wel risico’s nemen, ja. Stomme idioot, denk je soms dat je met de vijftig in zicht nog helemaal opnieuw kunt beginnen?’

De mijnexploitant liet zijn zaakgelastigde uitzazen.

‘De belangrijkste bedrijven van het land zijn geïnteresseerd in

zaken doen met jou! Zowel de liberalen als de conservatieven hebben je gepolst, als je ook maar de minste interesse toonde, zou je in beide kampen minister kunnen worden! Er is geen salon waar je niet graag gezien wordt en de crème de la crème zit bij je aan. En nu help je alles naar zijn grootje met die koppigheid van je. Denk aan je reputatie, die elk moment de lucht in kan vliegen, denk aan je zoon, een losbol die nergens is zonder jouw geld, denk aan je dochter en haar goede positie, die je op het punt staat te schande te maken!’

Toen hij klaar was met tieren en schelden, drukte hij de half opgerookte sigaar uit in een kristallen asbak en liep naar de deur. In de deuropening was zojuist de gestalte verschenen van Santos Huesos, de indiaanse bediende; hij droeg een dienblad met twee gegraveerde glazen, een grote fles Catalaanse brandewijn en een fles illegale whisky uit Louisiana.

Andrade liet hem het blad niet eens op tafel zetten. Hij hield hem staande en schonk zichzelf met bruuske bewegingen een glas in. Hij sloeg het in één teug achterover en veegde met de rug van zijn hand zijn mond af.

‘Laat me vanavond de boekhouding bekijken om te zien of er nog iets te redden valt. Maar het huis wegdoen, zet dat alsjeblieft uit je hoofd. Als je wilt dat iemand nog vertrouwen in je stelt, zul je het hard nodig hebben. Het is je schild. Je levenslijn.’

Mauro Larrea deed alsof hij naar hem luisterde, hij knikte zelfs even, maar in gedachten was hij al een heel andere kant op gegaan.

Hij wist dat hij opnieuw moest beginnen.

En daarvoor had hij klinkende munt nodig, en de rust om na te denken.

2

Nadat Andrade vloekend tussen de bogen van de schitterende galerij was weggelopen, merkte hij dat hij geen trek had in avondeten. Hij besloot in plaats daarvan een bad te nemen, om zijn situatie te kunnen overdenken zonder dat de stem van zijn zaakgelastigde zijn geweten kwelde.

Eenmaal in het warme water was het eerste beeld dat voor hem oprees dat van Mariana. Zoals gewoonlijk zou zij de enige zijn die van hemzelf zou horen wat er was gebeurd. Hoewel ze allebei hun eigen leven leidden, onderhielden ze een goed contact. Ze zagen elkaar nog steeds vrijwel iedere dag, het kwam haast niet voor dat ze niet samen een wandelingetje maakten over de avenida Bucareli of dat zij niet even langskwam in het huis waar ze zelf had gewoond. En voor het personeel was het, vooral nu ze in gezegende staat verkeerde, iedere keer een feest als zij over de drempel stapte; dan vertelden de bedienden haar hoe stralend ze eruitzag, ze drongen erop aan dat ze wat langer bleef en haalden schuimpjes, zoete broodjes en kandij tevoorschijn.

Nicolás was een ander verhaal, die jongen bezorgde hem permanent kopzorgen. Godzijdank was hij ten tijde van deze ramp in Europa. In Frankrijk, in de steenkoolmijnen van Pas-de-Calais, waar Mauro Larrea hem aan de zorg van een oude vriend had toevertrouwd, zodat hij even weg was uit Mexico. Nicolás had vreemde tegenstrijdigheden in zijn bloed, hij was engelachtig én duivels, vindingrijk én onbezonnen, impulsief en onvoorspelbaar in alles wat hij deed. Zijn eigen goede gesternte en het feit dat zijn vader hem de hand boven het hoofd hield, hadden hem altijd beschermd, totdat hij wel erg ver buiten zijn boekje begon te gaan: op zijn negentiende ont-

wikkelde hij een heftige passie voor de vrouw van een parlements lid; een paar maanden later was hij aanwezig op een grandioos zuipfeestijn waar de vloer van de feestzaal instortte. Tegen de tijd dat zijn zoon de twintig bereikte, was Mauro Larrea de tel kwijt van de keren dat hij hem uit de penarie had moeten halen. Maar gelukkig had hij al een veelbelovend huwelijk voor hem besproken, met de dochter van het echtpaar Gorostiza. Hij had Nicolás weten over te halen om, ter voorbereiding op een positie in zijn vaders bedrijf en om te voorkomen dat hij zich vóór het huwelijk verder in de nesten zou werken, een jaar aan de andere kant van de Atlantische Oceaan door te brengen. Maar vanaf nu zou alles anders worden, en daarom moest hij uiterst voorzichtig iedere nieuwe stap overdenken. Mauro Larrea's lijst met zorgen omtrent zijn nakende ondergang werd zonder enige twijfel aangevoerd door Nicolás.

Hij sloot zijn ogen en probeerde, al was het maar voor even, zijn hoofd leeg te maken. Afstand te nemen van de dode Amerikaan, van de machinerie die nooit op haar bestemming zou aankomen, van de grandioze mislukking van zijn meest ambitieuze onderneming tot dan toe, van de toekomst van zijn zoon en van de afgrond die zich voor zijn eigen voeten opende. Wat hij nu het hardst nodig had was in beweging zijn, vooruitdenken. En van hoeveel kanten hij zijn mogelijkheden ook bekeek, hij wist dat er eigenlijk maar één uitweg was. Denk er eerst goed over na, lamzak, zei hij tegen zichzelf. Maar zijn andere ik zei: al ga je op je kop staan, meer opties zijn er niet. In de hoofdstad kun je niets uitvoeren zonder dat de mensen er lucht van krijgen. Weggaan is de enige oplossing. Dus neem dat verdomde besluit gewoon.

Net als zo veel andere mannen voor wie het leven een onophoudelijk gevecht was, had Mauro Larrea verbazingwekkend goed geleerd om steeds een uitweg te vinden en door te gaan. Die eerste jaren in de zilverbijnen van Guanajuato hadden zijn karakter gevormd: bij het schaarse licht van een paar fakkels urenlang zwoegen in het binnenste van de aarde, gekleed in een armzalige leren broek en met een smerige lap stof om zijn voorhoofd geknoopt om zijn ogen te beschermen tegen vuil, zweet en stof. Zes dagen per week, elf uur per dag met brute kracht stenen verpulveren in het schemerduister van de hel had hem een veerkracht opgeleverd die hij nooit meer was kwijtgeraakt.

Misschien dat hij daarom geen plaats had voor gevoelens van rancune, zelfs niet in deze schitterende badkuip van Belgisch email, waarvan hij toen hij lang geleden in Mexico aankwam niet eens had kunnen dromen. In die tijd waste hij zich onder een vijgenboom met een halve ton regenwater en bij gebrek aan zeep schrobde hij het vuil van zijn lichaam met een schuurspons. Om zich af te drogen had hij zijn eigen hemd en de stralen van de zon; zijn scheermes was de snijdende wind. En tot slot waren er – en dat betekende een grote luxe – de grove houten kam en de citroenmelissepomade die hij op loondagen per halve liter kocht en waarmee hij zijn dikke, toen nog kastanjebruine wilde haardos redelijk goed in bedwang hield. Keiharde jaren waren dat geweest. Totdat de mijn hem een knauw gaf en hij besloot dat het tijd werd om te verkassen.

En nu bleek verdomme dat hij zijn totale ondergang alleen nog kon voorkomen door terug te gaan naar het verleden. En daarmee ging hij in tegen de wijze raad van zijn zaakgelastigde, maar als hij wilde voorkomen dat er in de kringen waarin hij zich bewoog iets uitlekte, als hij een plan klaar wilde hebben vóórdát alles uitkwam en hij er met geen mogelijkheid meer bovenop zou kunnen komen, dan was er nog maar één weg die hij bewandelen kon. De alleronaangenaamste. De weg die hem na al die jaren en belevenissen zou terugvoeren naar duistere contreien, bevolkt door schimmen.

Hij deed zijn ogen open. Het water werd koud en hijzelf ook – tot op het bot. Hij stapte uit de kuip en greep de handdoek. De druppels gleden over zijn blote huid naar de marmeren vloer. De tijd was – wellicht als eerbetoon aan zijn gigantische krachtsinspanningen van vroeger – mild geweest voor zijn lichaam. Voor zijn zeven-enveertig jaar had hij nog pezige armen en benen, een strakke buik en forse schouders, die nooit onopgemerkt bleven in het gezelschap van kleermakers, tegenstanders of vrouwen.

Hij ging verder met afdrogen, schoor zich haastig, smeerde zijn wangen in met makassarolie en koos daarna de juiste kleren voor het beoogde doel. Donker en van sterke stof. Hij kleedde zich met zijn rug naar de spiegel aan en stak in zijn broekband de wapens die hij altijd bij zich droeg als hij moeilijkheden voorzag: zijn mes, zijn pistool. Ten slotte haalde hij uit een bureaula een map met een rood lint eromheen. En daaruit haalde hij weer enkele papieren die hij achteloos dubbelvouwde en bij zich stak.